

الگوریتم تعیین بهترین روش پر بار کردن خطوط در تنظیم زمانی واحد نوسان توان رله های دیستانس شبکه انتقال برق منطقه ای فارس

صادق جمالی، رضا شریفی

دانشکده مهندسی برق، دانشگاه علم و صنعت ایران

تهران، ایران

چکیده: یکی از مهمترین پدیده های دینامیکی سیستم قدرت که در محدوده زمانی یک تا چند ثانیه اتفاق می افتد و عموماً به عملکرد اشتباہ رله های حفاظتی منجر می شود، نوسان توان است. این پدیده با وقوع خطای در سیستم قدرت و نوسانی شدن متغیرهای ولتاژ و جریان اتفاق می افتد. در این حالت امپدانس دیده شده توسط رله های دیستانس موجود در شبکه نوسانی شده و ممکن است وارد یکی از نوای اعمکرد حفاظتی رله ها شود و در نهایت خطوطی که خطا روی آنها اتفاق نیفتاده ناخواسته قطع شوند. در این پروژه سعی می شود رفتار رله های دیستانس در شرایط نوسان توان، مورد بررسی قرار گرفته و ضمن اشاره به روش های مختلف مقابله با اشتباہ رله ها، الگوریتم تعیین بهترین روش برای پر بار کردن خطوط و تنظیم رله های دیستانس شبکه انتقال ۲۳۰ و ۴۰۰ کیلو ولت برق منطقه ای فارس نوشته شده و نتایج شبیه سازی های انجام شده ارائه گردد.

کلید واژه ها: نوسان توان، خرابی حساسیت شبکه، رله های دیستانس، حفاظت سیستمهای قدرت.

۱. مقدمه

رله های حفاظتی نقش مهمی در جلوگیری از ناپایداری سیستم هنگام وقوع خطا های احتمالی بر عهده دارند. وقتی دو ماشین یا دو گروه از ماشین ها پس از برطرف شدن یک خطای شدید در سیستم قدرت، نسبت به هم شروع به نوسان می کنند، گرچه سنکرون بودن آنها از میان نمی رود اما در لحظاتی ممکن است تغییرات فازی ولتاژها و جریانها چنان زیاد شود که امپدانس محاسبه شده در رله های دیستانس، وارد مشخصه قطع آنها شده و این رله ها به اشتباہ عمل نمایند. اشتباہ رله های دیستانس منجر به قطع خطوط سالم و در نتیجه خروج غیر ضروری و احتمالاً "زیان آور بار یا بارهایی از شبکه می شود. علاوه بر این قطع خطوط سالم منجر به پر بار شدن سایر خطوط شده و احتمالاً" با قطع این خطوط پر بار شده، شبکه به سمت ناپایداری خواهد رفت. بر این اساس لازم است واحد قفل کننده نوسان توان در رله های دیستانس که بعنوان رله های اصلی شبکه انتقال به کار برده می شوند چنان تنظیم گردند که قادر به تشخیص نوسان توان از خطا باشند و از قطع ناخواسته خطوط سالم جلوگیری به عمل آید. البته در خطوط شعاعی علیرغم وجود نوسان توان، چون نوسانات ولتاژ و جریان از یک منبع سرچشمه می گیرند، اشتباہ عملکرد در رله های دیستانس وجود نداشته و لذا قفل کردن رله های دیستانس در این خطوط ضروری نیست. روش های مقابله با نوسان توان را می توان به دو دسته کلی زیر تقسیم نمود: